

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Володимира Володимировича Гордієнка «Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку», представлену на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Актуальність дисертаційної роботи та її зв'язок із науковими дослідженнями

Сучасні трансформаційні процеси, що відбуваються в українському суспільстві в умовах глибоких соціально-економічних, політичних і безпекових викликів, потребують перегляду засад публічного управління, зокрема у сфері соціальної політики. Одним із найважливіших інструментів забезпечення соціальної стабільності, справедливості та згуртованості є система соціальних стандартів – як гарантованих державою мінімальних рівнів забезпечення базових потреб громадян. Однак на сьогодні ця система в Україні залишається фрагментарною, інерційною та надмірно орієнтованою на бюджетні обмеження, що не відповідає сучасним вимогам сталого розвитку, цифровізації управлінських процесів та зростаючого суспільного запиту на соціальну справедливість, прозорість і участь.

Ключовим викликом є необхідність трансформації підходів до формування та реалізації соціальних стандартів з урахуванням принципів інклюзивності, регіональної чутливості, ефективного використання ресурсів, а також новітніх технологічних можливостей. Водночас стратегічні пріоритети України, пов'язані з євроінтеграцією, повоєнним відновленням, відбудовою соціальної інфраструктури та підвищенням якості публічних послуг, формують нові рамки для переосмислення функції соціальних стандартів у державному управлінні.

Актуальність дослідження зумовлюється також світовими трендами цифрової трансформації публічного сектору, переходом до людиноцентричних моделей управління, розширенням практик публічно-приватного партнерства та зміною соціального контракту між державою та громадянами. У цьому контексті зростає потреба в оновленні не лише технічного інструментарію соціальної політики, а й самого змісту соціальних стандартів як інноваційного засобу підтримки добробуту, рівності та довготривалого суспільного прогресу.

Отже, дослідження інноваційних підходів до публічного управління соціальними стандартами є своєчасною відповіддю на комплекс актуальних викликів і відкриває можливості для формування нової моделі соціального забезпечення, здатної об'єднати потреби людини, стратегічні цілі держави та імперативи сталого розвитку.

Дисертаційна робота є складовою частиною теми комплексного дослідження кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка «Стратегічні аспекти трансформації публічного управління та адміністрування в Україні» (№ д/р 0121U113610).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність та новизна

Основний науковий результат дисертаційної роботи полягає у формуванні нової науково-методичної основи інноваційного публічного управління соціальними стандартами в контексті сталого розвитку, яка поєднує принципи цифрової трансформації, інклюзивності, багаторівневого управління й адаптивності до соціально-економічних умов.

Уперше розроблено концепцію інклюзивних соціальних стандартів і запропоновано модель «Соціальний стандарт 4.0» як інструмент гнучкої та персоналізованої соціальної політики, що базується на цифрових рішеннях,

регіоналізації та суспільній участі.

Удосконалено організаційно-аналітичний механізм управління розробкою стандартів, який враховує регіональну специфіку, залучення партнерів та моніторингову оцінку впровадження. Розвинуто підхід до інноваційного забезпечення соціальних стандартів на основі штучного інтелекту, open data, публічно-приватного партнерства й екологічно орієнтованих стратегій.

Запропоновано рамку універсальних базових соціальних послуг, яка сприяє справедливому доступу громадян до ключових сервісів незалежно від доходу, знижує адміністративні бар'єри та забезпечує стійкість соціальної системи. У дослідженні також отримали розвиток методологічні основи балансування між соціальними потребами та економічними можливостями держави, а також удосконалено управлінські підходи у специфічних секторах, зокрема у сфері фізичної культури і спорту, де запропоновано практичні інновації для підвищення ефективності та соціальної інтеграції через цифрові, освітні й комунікаційні інструменти.

Результати дисертаційного дослідження мають вагоме теоретичне та прикладне значення для подальшого розвитку науки про публічне управління, соціальну політику та адміністративну модернізацію в умовах глобальних трансформацій і національного відновлення. Запропоновані у роботі концептуальні положення, інноваційні підходи та прикладні моделі сприяють поглибленню наукового розуміння ролі соціальних стандартів як інструменту стратегічного управління розвитком суспільства, що забезпечує не лише мінімальні соціальні гарантії, а й сприяє інтеграції громадян, вирівнюванню можливостей та сталості державної політики.

На теоретичному рівні дослідження розширює наукові уявлення про інноваційне публічне управління, вводячи до наукового обігу концепцію інклюзивних соціальних стандартів, модель «Соціальний стандарт 4.0» та авторське бачення Універсальних базових соціальних послуг як перспективного формату оновлення соціального контракту між державою та

суспільством. Запропоновані моделі й механізми інтегрують ціннісні, цифрові та управлінські інновації у сферу соціальної стандартизації, що дозволяє перейти до системного, людиноцентричного та прогнозованого управління соціальними ризиками.

Практична значущість одержаних результатів полягає в можливості їх застосування під час розробки та впровадження державних стратегій соціального розвитку, програм цифрової трансформації публічного управління, регіональних програм соціального захисту населення, а також нормативно-правових актів, що регламентують порядок формування, адаптації, моніторингу та оцінки соціальних стандартів. Запропоновані підходи можуть бути використані Міністерством соціальної політики України, органами місцевого самоврядування, соціальними службами, аналітичними центрами та громадськими організаціями для формування гнучкої, справедливої та відкритої системи соціального забезпечення.

Окремо варто підкреслити, що результати дисертації можуть бути використані в освітньому процесі – при розробці курсів із публічного управління, соціальної політики, сталого розвитку, цифрового урядування, а також для підвищення кваліфікації державних службовців і посадовців місцевих громад у рамках програм з управління змінами та соціальних інновацій.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, мають високий рівень обґрунтованості та спираються на цілісний міждисциплінарний підхід, що поєднує теорії публічного управління, соціальної політики, інституційної економіки, цифрової трансформації та сталого розвитку. У ході дослідження використано комплекс перевірених наукових методів (системного, структурно-функціонального, порівняльного, моделювання, типологізації, контент-аналізу, експертного опитування, прогнозування), що забезпечило глибину і доказовість теоретичних узагальнень та аналітичних висновків.

Обґрунтування теоретичних положень здійснено на основі критичного

аналізу сучасної наукової літератури, стратегічних програм і політик ЄС та України, міжнародних документів з питань соціального забезпечення, а також результатів власного аналізу нормативно-правової бази, інституційних практик і тенденцій у сфері соціальних стандартів. Надійність і валідація практичних рекомендацій підтверджуються їх відповідністю сучасним управлінським викликам, а також апробацією окремих елементів моделей у процесі підготовки концептуальних і стратегічних документів (наукові публікації, виступи на конференціях, експертна участь у публічних заходах).

Окремі положення дисертації пройшли експертну оцінку в академічному середовищі та серед фахівців у сфері публічного управління, соціального захисту, цифрових інновацій та регіонального розвитку. Практична складова роботи забезпечена тим, що наукові розробки базуються на реаліях українського контексту з урахуванням впливу війни, потреб відновлення й регіональних диспропорцій, що дозволяє говорити про релевантність та застосовність запропонованих рішень у політичному та управлінському просторі сьогодення.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових виданнях

Основні результати дослідження опубліковані в 11 наукових працях, серед яких 4 статті – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття – в іноземному виданні, 6 публікацій – у матеріалах наукових конференцій.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та оформлення.

Зміст дисертації цілком відбиває результати наукового пошуку у відповідності до поставлених завдань.

У першому розділі сформовано теоретичну рамку дослідження через визначення сутності соціальних стандартів у системі публічного управління

та їх ролі в досягненні цілей сталого розвитку. Проведено глибокий аналіз існуючих моделей публічного управління та нормативно-правових засад формування соціальних стандартів, окреслено основні проблеми функціонування національної системи, зокрема фрагментарність підходів, слабка регіональна адаптація та відсутність інноваційного інструментарію. Окрема увага приділена взаємозв'язку між соціальними стандартами й стратегічними цілями соціальної політики, а також міжнародному досвіду, що дозволяє визначити перспективні напрями для модернізації.

Другий розділ зосереджений на пошуку й обґрунтуванні інноваційних механізмів управління, що дозволяють підвищити ефективність і адаптивність системи соціальних стандартів. У межах розділу розглянуто приклади проєктів, які поєднують цифрову трансформацію, публічно-приватне партнерство, аналітику даних, інклюзивне проєктування та соціальні інновації. Обґрунтовано концепцію «Соціальний стандарт 4.0» як перспективної моделі гнучкого й персоналізованого підходу до забезпечення соціальних прав. Також запропоновано нові стратегічні рамки формування універсальних базових соціальних послуг, що забезпечують рівний доступ громадян до ключових ресурсів соціального добробуту.

У третьому розділі вперше розкрито специфіку публічного управління розробкою соціальних стандартів у галузі фізичної культури і спорту як важливої складової соціальної політики сталого розвитку. Проведено міжрегіональні порівняння, які дозволили виявити нерівномірність доступу до послуг у сфері спорту та сформулювати рекомендації щодо адаптації стандартів до локальних умов. Запропоновано інноваційні управлінські рішення, що включають цифрові платформи, інклюзивні інструменти, освітні технології, а також принципи соціального партнерства. Цей розділ демонструє практичну апробацію загальної концепції дослідження в окремій сфері політики, що підтверджує універсальність та прикладну цінність запропонованого підходу.

Загальні висновки дослідження відповідають поставленим завданням та

засвідчують досягнення мети дослідження.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Ретельний аналіз тексту дає підстави стверджувати, що при проведенні дослідження й описі його результатів здобувачем дотримано принципи академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Загалом, позитивно оцінюючи наукове та практичне значення здобутих дисертантом результатів, вважаємо за доцільне назвати деякі дискусійні положення, а також висловити окремі побажання:

1. У дослідженні не повною мірою враховано гендерний, етнокультурний та віковий аспекти соціальних стандартів, які мають критичне значення для інклюзивності соціальної політики;

2. Робота подає огляд європейських підходів до соціальних стандартів, однак недостатньо проаналізовано їх адаптивність до українського соціально-економічного і культурного контексту.

Проте зазначені дискусійні положення та власне бачення щодо вдосконалення роботи суттєво не впливають на позитивне враження від рецензованого дослідження.

Загальна оцінка дисертації, її відповідності існуючим вимогам та висновки

Дисертаційна робота В.В. Гордієнка «Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку», представлена на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 Публічне управління та

адміністрування виконана на високому теоретико-методологічному та практичному рівнях, які дозволяє стверджувати, що дисертація «Інноваційні підходи до вдосконалення публічного управління розробкою та втіленням соціальних стандартів в контексті сталого розвитку» здобувача Гордієнка В.В. є самостійним завершеним науковим дослідженням, виконаним особисто з використанням релевантних методів наукового пізнання. Результати дослідження вирішують поставлені завдання та є новими, теоретично й практично значущими. Дисертаційне дослідження відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, а її автор, Володимир Володимирович Гордієнко, заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
доцент кафедри публічного управління
та регіоналістики
Національного університету
«Одеська політехніка»

Учений секретар Вченої ради

Катерина МАНУІЛОВА

Лада ПРОКОПОВИЧ